

Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2017-2020

Samen voor veilig!

Wat doet Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland?

Wij:

- 1. Verrichten wettelijke taken op het gebied van Brandweezorg, Geneeskundige hulpverlening, Rampenbestrijding en crisisbeheersing en het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer.*
- 2. Bereiden inwoners, instellingen en bedrijven voor op hun rol in het beperken van risico's en beheersen (van de effecten) van crises.*
- 3. Werken samen met andere veiligheidsregio's en partners in de vitale infrastructuur ten behoeve van slagvaardige risico- en crisisbeheersing.*

Versiebeheer

Versie	Datum	Status
2.0	10-02-2017	Definitief vastgesteld in Algemeen Bestuur VrZW
1.1	23-12-2016	Opmerkingen Algemeen Bestuur verwerkt nav zienswijzen gemeenteraden.
1.0	05-10-2016	Voorlopig vastgesteld in Algemeen Bestuur VrZW

Inhoudsopgave

1. Een veranderende omgeving	4
2. Samen voor veilig!	7
2.1 Veiligheid is van ons allemaal	7
2.1.1 Risicocommunicatie	7
2.1.2 Zelfredzaamheid	8
2.1.3 Risicogericht werken	8
2.1.4 Burgerparticipatie vergroten	8
2.2 De veiligheidsregio als netwerkorganisatie	9
3. De samenwerking	11
4. Slagvaardig organiseren van de uitvoeringsorganisatie	13
4.1 Multidisciplinaire voorbereiding op rampen en crises	14
4.2 Brandweer in beweging	15
4.3 GHOR: Herijking rol en prioriteiten	16
4.4 Landelijke Meldkamerorganisatie – Meldkamer Noord-Holland	17
5. Ondersteunende agenda	18
6. Tot slot	19
Bijlage Wettelijke bepalingen	20
a. Beschrijving operationele prestaties	20
b. Uitwerking landelijke doelstellingen	21
c. Informatieparagraaf	21
d. Oefenbeleidsplan	22
e. Beschrijving niet-wettelijke adviesfunctie	22
f. Dekkingsplan brandweer	23

1. Een veranderende omgeving

De veiligheidsregio is ingesteld ten behoeve van de voorbereiding op en bestrijding van branden, rampen en crises. In dit beleidsplan leggen we vast hoe we de komende jaren (samen) werken aan een veilig Zaanstreek-Waterland; wat onze ambities zijn, en welke maatschappelijke effecten we nastreven. Ontwikkelingen in onze omgeving zijn daarop van invloed. Hieronder volgt een overzicht van een aantal ontwikkelingen waarmee wij de komende jaren geconfronteerd worden, en die van invloed zijn bij het realiseren van onze ambities.

Participatiesamenleving

Nederland ontwikkelt zich van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving 'waarin burgers verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen omgeving en hun eigen leven'. Zelfredzaamheid, eigen regie en eigen verantwoordelijkheid zijn hierbij sleutelbegrippen.

Dit is deels ingegeven door minder beschikbare gelden in de samenleving, deels doordat mensen mondiger zijn, ouder worden (vergrijzing) en zelfstandiger (willen) blijven óf zijn en deels door alle technologische (ICT) mogelijkheden. Deze ontwikkeling heeft ook zijn weerslag op het veiligheidsdomein. Inwoners, instellingen en bedrijven worden geacht zich bewust te zijn van de veiligheidsrisico's en, tot op zekere hoogte, te weten wat zij moeten doen als een risico zich openbaart.

Door de toenemende nadruk op zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid in de zorg zullen komende jaren veel minder bewoners verblijven in zorginstellingen. Een grotere groep oudere en minder zelfredzame mensen zullen zelfstandig wonen en geen gebruik meer maken van de faciliteiten die een zorginstelling biedt, onder andere op het gebied van veiligheid (BHV, brandmeldsystemen, toezicht). Dit betekent een groter risico op slachtoffers binnen deze groep.

Netwerksamenleving

De hedendaagse samenleving kenmerkt zich als netwerksamenleving. Individuen en maatschappelijke organisaties organiseren zich – gestimuleerd door de toenemende digitalisering – snel en eenvoudig rondom maatschappelijke vraagstukken. Kenmerkend is dat deze netwerken vooral op lokale schaal georganiseerd worden. Gericht op vraagstukken die spelen in de eigen buurt. Centrale, traditionele hiërarchische overheidssturing blijkt niet langer effectief. Van overheden wordt gevraagd dat zij onderdeel van de netwerksamenleving zijn. Om onze ambities te kunnen verwezenlijken is het daarom noodzakelijk dat we zichtbaar zijn. En dat we (ver)binding houden met de gemeenten in Zaanstreek-Waterland.

Digitalisering

Als gevolg van technologische ontwikkelingen is er steeds meer mogelijk in het delen van informatie. Dit betekent hogere verwachtingen, maar ook nieuwe mogelijkheden. Zowel inwoners, instellingen als bedrijven verwachten steeds meer van de overheid als het gaat om de beschikbaarheid van informatie. Ook voor de verbetering van onze eigen processen biedt het toepassen van technologie nieuwe mogelijkheden zoals het tijd en plaats onafhankelijk werken, maar ook het informatiegestuurd werken.

Omgevingswet

De nieuwe wetgeving in het omgevingsrecht krijgt steeds meer vorm. Veel bestaande regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving wordt bijeengebracht in een nieuw compact stelsel van regels. Marktwerking en een centrale rol voor de initiatieven en wensen van burgers staan hierbij voorop. Hier past ook een andere stijl van werken voor onze medewerkers, van 'nee mits- naar ja, tenzij'.

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is een kleine veiligheidsregio. Zowel wat betreft oppervlakte (463 km²), aantal inwoners (330.196) als ingelezen gemeenten (acht gemeenten). De regio heeft echter wel een kenmerkend profiel. Met verschillen tussen Zaanstreek en Waterland.

De Zaanstreek wordt wel het oudste industriegebied van Europa genoemd. In het Zaanse deel van de regio liggen de functies wonen, werken, recreëren, reizen en vervoeren dicht op elkaar. De Zaan en het Noordzeekanaal vormen hier belangrijke verbindingen. Het Waterlandse deel kenmerkt zich doordat waterrijk gebied (vaarten, sloten, plassen) en veenweidegebied elkaar afwisselen en er relatief weinig bebouwing is. Twee van de Waterlandse gemeenten grenzen aan het Markermeer.

Risicoprofiel

Geografische kaart van de regio met risico's geplot

De opbrengsten uit het risicoprofiel vormen de basis voor dit beleidsplan. Immers het antwoord op de vraag 'Wat willen we bereiken?', wordt in belangrijke mate bepaald door de risico's die ons bedreigen. In het Regionaal Risicoprofiel hebben we grootschalige risico's en kwetsbaarheden in Zaanstreek-Waterland geïnventariseerd en geanalyseerd (*Wat bedreigt ons en hoe erg is dat?*). Het risicoprofiel beschrijft de grootschalige, relevante veiligheidsrisico's binnen onze regio en de beïnvloedingsmogelijkheden om deze risico's te verminderen en de beheersbaarheid en bestrijdbaarheid te vergroten. De beïnvloedingsmogelijkheden richten zich op het versterken multidisciplinaire samenwerking, het gericht inzetten van risicocommunicatie, voorbereide crisiscommunicatie, het waarborgen continuïteit samenleving en het versterken regie- en platformfunctie.

Strategische agenda versterking veiligheidsregio's

Het Veiligheidsberaad heeft de 'Strategische agenda versterking veiligheidsregio's' opgesteld. In de strategische agenda staat de gezamenlijke ambitie van de 25 veiligheidsregio's verwoord, namelijk: 'Nederland veiliger maken door het voorkomen en tegengaan van maatschappelijke ontwrichting. Door het versterken van risicobeheersing en crisisbeheersing.'

Versterking vindt plaats langs zes prioritaire thema's, waarvan er drie samen met het ministerie van Veiligheid & Justitie worden opgepakt.

Gezamenlijke thema's Veiligheidsberaad en ministerie van Veiligheid & Justitie:

1. Water en Evacuatie; het ontwikkelen van een adequate rampenbeheersing bij overstromingen en realiseren van een acceptabel risico.
2. Continuïteit van de samenleving; het voorkomen van maatschappelijke ontwrichting door grootschalig uitval.
3. Nucleaire veiligheid; het adequaat reageren op een nucleair of radiologisch incident, binnen of buiten de eigen landsgrenzen.

Thema's Veiligheidsberaad:

4. Kwaliteit en vergelijkbaarheid veiligheidsregio's; het inzichtelijk maken van de kwaliteit, op basis van gezamenlijke definities bepalen welke instrumenten nodig zijn om beoogde kwaliteit te bereiken.
5. Versterken bevolkingszorg; het beschouwen van bevolkingszorg als volwaardige kolom binnen het totaal van de crisisbeheersing.
6. Bovenregionale operationele besluitvorming; het borgen van de samenwerking met defensie op landelijk en regionaal niveau.

Ons Algemeen Bestuur (d.d. 1 april 2015) onderschrijft de Strategische agenda versterking veiligheidsregio's. Het Algemeen Bestuur heeft het Veiligheidsberaad aangegeven actief te willen

participeren in de projecten die direct meerwaarde hebben voor de regio. Het betreft de projecten Water en Evacuatie, Continuïteit van de samenleving en Versterking bevolkingszorg. VrZW volgt van de overige projecten volgt VrZW. Uitwerking van de landelijke thema's binnen Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland vindt plaats via de begroting van VrZW.

De strategische agenda is een voortschrijdende agenda. In 2016 heeft het Veiligheidsberaad besloten de agenda uit te breiden met een nieuw thema: verminderd zelfredzamen.

Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO)

In 2013 is het Transitieakkoord Meldkamer van de Toekomst ondertekend. Hiermee is het startschot gegeven voor de vorming van één Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO). De huidige 25 meldkamers, waarvan 22 regionale, gaan door fusie en schaalvergroting terug naar maximaal tien. Het eindbeeld is één Landelijke Meldkamerorganisatie met maximaal tien meldkamerlocaties die werken volgens een landelijk gestandaardiseerde werkwijze.

De vorming van de LMO moet ertoe bijdragen dat burgers zoveel mogelijk in het eerste contact geholpen worden. Daarbij maakt het niet uit bij welke discipline (politie, brandweer, ambulancedienst of de marechaussee) de melding binnenkomt. De meldkamer vormt immers één organisatie. De meldkamerlocaties zijn daardoor ook beter in staat elkaar te vervangen bij grote drukte, of onverhoopte uitval van een meldkamerlocatie.

2. Samen voor veilig!

Dit hoofdstuk richt zich op Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland als samenwerkingsverband tussen de disciplines brandweer, politie, GHOR en de acht gemeenten voor de voorbereiding op en bestrijding van rampen en crises. Deze samenwerking wordt ondersteund door de uitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie is verantwoordelijk voor de coördinatie en het beheer van de multidisciplinaire taken.

“Wat heb je nou liever? Eén goed 11-tal of 11 goede 1-tallen” (Johan Cruyff)

Afhankelijk van het risico, crisis of ramp kunnen ook andere partners, zoals de vitale infrastructuur¹, inwoners, instellingen en bedrijven bijdragen aan de voorbereiding op en bestrijding van rampen en crises.

Inhoudelijke koers

Er is behoefte aan bijstelling van onze koers. Afgelopen jaren hadden we een interne focus; ieder gericht op zijn eigen taken. We zijn er van overtuigd dat we gezamenlijk de grootste veiligheidswinst kunnen realiseren. Vandaar dat onze **focus** de komende jaren ligt op het gezamenlijk beperken van risico's en beheersen van (de effecten van) crises.

- Gezamenlijk, omdat veiligheid geen exclusieve taak van de veiligheidsregio is. Samen met inwoners, instellingen en bedrijven kunnen we Zaanstreek-Waterland veiliger maken.
- Beperken van risico's, omdat volledige beheersing van risico's niet realistisch is.
- Beheersen van effecten, omdat als het dan toch misgaat, de veiligheidsregio optreedt om de continuïteit van de samenleving te waarborgen.

Uit de focus vloeien de volgende inhoudelijke speerpunten voor de komende jaren voort:

1. Veiligheid is van ons allemaal (paragraaf 2.1)
2. De veiligheidsregio als netwerkorganisatie (paragraaf 2.2)

2.1 Veiligheid is van ons allemaal

In het verleden is de verwachting en het beeld ontstaan dat de overheid verantwoordelijk is voor het organiseren of afdwingen van veiligheid. De toenemende regeldruk vanuit de overheid was vaak een reflex van de overheid op de roep vanuit de samenleving, met name na incidenten. Veiligheid is echter primair een verantwoordelijkheid van inwoners, instellingen en bedrijven zelf. De rol van de veiligheidsregio is om de samenleving weerbaar te maken. Onze speciale aandacht hebben kwetsbare doelgroepen, die niet- of verminderd zelfredzaam zijn.

2.1.1 Risicocommunicatie

Ambities: In de periode 2017-2020 versterken we het veiligheidsbewustzijn bij inwoners, instellingen en bedrijven in Zaanstreek-Waterland.

Daartoe:

- Informeren we inwoners, instellingen en bedrijven over de risico's in Zaanstreek-Waterland.
- Vertellen we inwoners, instellingen en bedrijven wat van ze verwacht wordt tijdens crisissituaties.
- Vertellen we inwoners, instellingen en bedrijven wat ze van ons mogen verwachten tijdens crisissituaties.

Risicocommunicatie is een instrument om veiligheidsbewustzijn, zelfredzaamheid en zo mogelijk ook acceptatie van risico's in de samenleving te versterken. Uitgangspunt is transparante en

Paginavullend interview + foto
voorzitter Eilandraad Marken

¹ Onder vitale infrastructuur worden producten, diensten en de onderliggende processen verstaan, die van essentieel belang zijn voor het dagelijkse leven van de meeste mensen in Nederland en de continuïteit van de samenleving borgen. Als de vitale infrastructuur uitvalt, kan dat grootschalige maatschappelijke ontwrichting veroorzaken. Te denken valt aan: elektriciteit, ICT en drinkwater.

realistische communicatie over risico's. We communiceren over de risico's waaraan inwoners, instellingen en bedrijven in onze regio blootgesteld kunnen worden. In onze risicocommunicatie maken we duidelijk welke maatregelen de veiligheidsregio neemt. En we bieden een handelingsperspectief die de zelfredzaamheid bevordert. Zodat sprake is van realistische wederzijdse verwachtingen tussen overheid en samenleving.

2.1.2 Zelfredzaamheid

Ambitie: In 2020 weten inwoners, instellingen en bedrijven beter wat ze moeten doen bij noodsituaties.
Ambitie: Ook in de jaren 2017-2020 kunnen kwetsbare doelgroepen blijven rekenen op passende hulp bij het beperken van risico's en het beheersen van de effecten van branden, crises en rampen.

Daartoe:

- Hebben we zicht op kwetsbare doelgroepen.
- Bereiden we ons samen met (veiligheids)partners voor op goede hulp aan kwetsbare doelgroepen.

We beschouwen de zelfredzaamheid van de samenleving als gegeven. Vanuit de samenleving is minder behoefte aan overheidsbemoediging. En overheden laten steeds meer over aan de eigen verantwoordelijkheid van de samenleving, en bieden ruimte voor burgerinitiatieven.

De rol van de overheid verandert. Van een sturende naar een faciliterende overheid. Het is onze rol om de zelfredzaamheid van de samenleving maximaal te faciliteren en te stimuleren. En degene die het echt nodig hebben, moeten op ons kunnen blijven rekenen voor passende ondersteuning. Dit vereist dat we zicht hebben op de kwetsbare doelgroepen, die afhankelijk zijn van ondersteuning.

Paginavullend interview + foto nav Broodje Brandweer

2.1.3 Risicogericht werken

Ambitie: In 2020 beschouwen we risico's vanuit de gedachte van meervoudig kijken; integraal en in samenhang met andere disciplines.

Daartoe:

- Beschikken we over een actueel risicoprofiel.
- Leggen we onze focus op beïnvloedbare risico's.
- Werken we nauw samen met overheden, bedrijven, instellingen en inwoners aan de veiligheid in Zaanstreek-Waterland.

Het idee dat alle risico's beheerst of overwonnen kunnen worden is niet realistisch. We laten dit idee dan ook los, en spreken over risicogerichtheid. Hierbij hoort de erkenning dat er altijd een bepaald risico bestaat. En dat iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft om risico's te beperken en calamiteiten te voorkomen.

Paginavullend interview + foto met Evean

Met risicogericht werken leggen we de focus op de concreet beïnvloedbare risico's. Het risicoprofiel van de veiligheidsregio dient als basis voor risicogericht werken. We richten ons op de belangrijkste risico's, en op adequate beïnvloeding van deze risico's. We doen zoveel mogelijk om het niveau van veiligheid te verhogen. Maar we doen dit wel samen met anderen. We pakken onze rol daar waar het risico's betreft waarin we een eigen verantwoordelijkheid hebben. In overige gevallen stimuleren we dat (veiligheids)partners, inwoners, instellingen en bedrijven zich inzetten voor beïnvloeding van de risico's.

2.1.4 Burgerparticipatie vergroten

Ambitie: In de periode 2017-2020 verankeren we (de voorbereiding op) brandweertzorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding binnen de lokale gemeenschappen in Zaanstreek-Waterland.

Daartoe:

- Benutten we de aanwezige kennis en kunde bij inwoners, instellingen en bedrijven.
- Betrekken we inwoners, instellingen en bedrijven meer bij oefeningen.

Om onze ambities te kunnen verwezenlijk is het noodzakelijk dat we zichtbaar zijn. En dat we (ver)binding houden met de gemeenten in Zaanstreek-Waterland. Dat kan enerzijds door fysiek aanwezig te zijn. Bijvoorbeeld door zichtbaar te oefenen, voorlichting te geven op scholen en huiskamergesprekken te voeren. Of door samenwerkingen te zoeken met partners die al bij mensen over de vloer komen (bijv. Wmo-consulenten). Anderzijds door de inzet van sociale media. Met specifieke aandacht voor de doelgroep ouderen, die vaak geen gebruik maken van sociale media.

Veel inwoners voelen zich betrokken bij hun wijk of omgeving en zetten zich daar vrijwillig voor in. Ook als het gaat om het zelf voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten en het in veiligheid

*Paginavullend interview
+ foto burgerhulpverlener*

brengen van de medeburger. Lange tijd gingen we er echter vanuit dat onze inwoners vol paniek, hulpeloosheid en agressie zaten bij incidenten. Inmiddels weten we uit (wetenschappelijk) onderzoek dat veruit de meeste inwoners in (grootschalige) noodsituaties zichzelf en elkaar effectief helpen. Onze inwoners zijn daarmee een belangrijke

partner van de veiligheidsregio. Opdracht aan ons is om van de kracht van deze (zelf)redzaamheid gebruik te blijven maken.

2.2 De veiligheidsregio als netwerkorganisatie

Ambitie: In de periode 2017-2020 werken we samen met partners in de vitale infrastructuur, omliggende veiligheidsregio's en het Rijk ten behoeve van slagvaardige risico- en crisisbeheersing.

Daartoe:

- Continueren we de samenwerking met de veiligheidsregio's binnen NoordWest 4: Amsterdam-Amstelland, Kennemerland en Noord-Holland Noord. En we verbreden de samenwerking naar Risicobeheersing.
- Investeren we in onze relatie met en kennis van onze partners in de vitale infrastructuur.
- Leveren we een actieve bijdrage aan landelijke ontwikkelingen, zolang dit relevant is voor het verwezenlijken van onze ambities en doelstellingen.

Crisisbeheersing vereist optimale samenwerking. We staan daarbij voor de opgave samenwerking te bewerkstelligen tussen vele verschillende organisaties ten behoeve van calamiteiten die zich relatief zelden voor doen. Daarbij komt dat de betreffende organisaties, instanties en functionarissen die moeten samenwerken bij de aanpak van een ramp of crisis doorgaans verreweg het grootste deel van hun tijd met andere taken bezig zijn, in andere organisatorische verbanden.²

Hoofdstuk 3 is geheel gewijd aan samenwerking binnen de veiligheidsregio als samenwerkingsverband. De samenwerking tussen de traditionele hulpverleningsdiensten binnen Zaanstreek-Waterland: de uitvoeringsorganisatie met brandweer, politie, GHOR en gemeenten. Risico's houden zich echter niet aan regiogrenzen. Slagvaardige risico- en crisisbeheersing vereist daarom bredere samenwerking; interregionaal met andere veiligheidsregio's, intersectoraal met partners uit de vitale infrastructuur en soms zelfs landelijk.

² Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's en het stelsel van Rampenbestrijding en Crisisbeheersing (2013), *Eindrapportage*, p. 24.

We werken interregionaal, intersectoraal en landelijk samen zolang dit relevant is voor het verwezenlijken van onze ambities en doelstellingen. Of op die terreinen waar het ons voordelen met betrekking tot effectiviteit en/of efficiëntie oplevert.

Voorbeelden van interregionale, intersectorale en landelijke samenwerking

- met Politie Noord-Holland hebben we een samenwerkingsconvenant afgesloten.
- rondom het Noordzeekanaal werken we samen met veiligheidsregio's Kennemerland en Amsterdam-Amstelland. Maar ook met Haven Amsterdam, Rijkswaterstaat, Politie Amsterdam-Amstelland, Politie Noord-Holland en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.
- we nemen deel aan de SAMIJ, een samenwerkingsregeling tussen negen veiligheidsregio's, zes waterschappen, Rijkswaterstaat, de Kustwacht, KNRM, Reddingsbrigade Nederland en de Nationale Politie, gericht op incidentbestrijding op het IJsselmeergebied.
- samen met de veiligheidsregio's Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland organiseerden we een gezamenlijke netwerkdag.
- in het Netwerk Vitale Veiligheid werken veiligheidsregio's, politie en partners uit de vitale infrastructuur in Noord-Holland samen bij het maken en onderhouden van afspraken.
- in de pilot Meerlaagsveiligheid Marken geven we invulling aan intersectorale samenwerking met provincie Noord-Holland, gemeente Waterland, Rijkswaterstaat, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en bewoners van het eiland Marken.
- op het gebied van informatievoorziening werken de 25 veiligheidsregio's samen binnen het programma Informatievoorziening Veiligheidsregio's 2015-2020. Met dit meerjarenplan streven de veiligheidsregio's naar een sterke uniforme en waar mogelijk gemeenschappelijke informatievoorziening in 2020.

Regisseur van het netwerk

Samenwerking is een randvoorwaarde voor slagvaardige risico- en crisisbeheersing. De veiligheidsregio heeft nadrukkelijk een rol om afstemming én samenwerking te organiseren, als regisseur van het netwerk. Een meer intersectorale benadering is hierbij een noodzakelijke voorwaarde. De samenwerking met partners uit de vitale infrastructuur blijft nog te veel beperkt tot intentieverklaringen. De komende jaren geven we uitvoering aan onze gezamenlijke intenties.

Interregionale samenwerking

Ook de komende beleidsperiode maken we steeds de afweging wat het meest optimale schaalniveau voor organisatie van veiligheidsvraagstukken is; lokaal, regionaal, interregionaal of landelijk. We maken 'slimme' combinaties met andere regio's en andere overheidsdiensten.

3. De samenwerking

*Quote + foto voorzitter VrZW:
onderstrepen belang van
samenwerking*

Eén van de aanbevelingen uit het Regionaal Risicoprofiel is het versterken van de multidisciplinaire samenwerking; de samenwerking binnen het samenwerkingsverband.

De samenwerkende partijen binnen Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland waren de afgelopen jaren – in meerdere of mindere mate – intern gericht. Sinds 1 januari 2014 is de brandweer geregionaliseerd, en ondergebracht in de nieuwe VrZW-organisatie. De opbouw van de nieuwe organisatie had de afgelopen periode prioriteit. Net als het opstellen van het Regionaal repressief dekkingsplan voor de brandweer. In dezelfde periode was de politie bezig met de gevolgen van de nationalisering. De gemeentelijke kolom richtte zich op versterking van bevolkingszorg. En de samenwerking binnen de witte keten vroeg aandacht van de GHOR.

In gesprek over de koers

We bevinden ons nu in een nieuwe fase. We richten ons meer naar buiten, en ontwikkelen ons als samenwerkingsverband. We hebben behoefte aan een beleidsplan dat bij deze nieuwe fase aansluit. Een beleidsplan dat inspireert en verbindt. Aan de hand waarvan we de komende jaren met elkaar – maar ook met overige (veiligheids)partners en met de samenleving – in gesprek blijven. Samen bepalen we immers onze koers.

Het beleidsplan is richtinggevend voor onze activiteiten de komende jaren. Het beschrijft onze koers op hoofdlijnen. In dit beleidsplan leggen we vast welke maatschappelijke effecten (*wat willen we bereiken?*) we in de periode tot en met 2020 wil bereiken. Jaarlijks wordt dit vertaald in activiteiten (*wat gaan we doen?*) en financiële consequenties (*wat gaat dat kosten?*) in de begroting van de veiligheidsregio. Het beleidsplan vormt daarmee het inhoudelijk kader voor de begroting. En is – net zoals de begroting – een belangrijk instrument voor bestuurders en gemeenteraden om te sturen op de veiligheidsregio. Het streven is om de komende beleidsperiode de link tussen het beleidsplan en de begroting verder te versterken.

Eenzijds doen we dat door de komende jaren – onder andere bij het opstellen van de begroting – met elkaar in gesprek te blijven over de koers. Gaan we nog de juiste kant op? Of moeten we bijsturen? En welke activiteiten vloeien voort uit de koers? Ontwikkelingen kunnen aanleiding zijn ambities en besluiten (bestuurlijk) te heroverwegen. Met dit beleidsplan willen we ons niet vastleggen voor de komende jaren, maar juist flexibel zijn. Beter in staat in te spelen op de dynamiek en behoeften van de samenleving.

Anderzijds moet in de Planning & Control-producten³ meer balans komen tussen ‘tellen en vertellen’. Het gaat uiteindelijk om de werkelijkheid achter de cijfers. ‘Tellen’ zegt namelijk niet alles. ‘Vertellen’ geeft getallen hun context en betekenis. Het risico bestaat dat verantwoording te veel gebaseerd is op ‘afvinken’. Het gaat immers niet alleen om de kwantiteit van de prestatie, maar vooral om het maatschappelijk effect dat we bereiken. En maatschappelijk effect is lastig in cijfers uit te drukken. Het aantal incidenten in een bepaalde periode is eenvoudig te meten, maar het aantal incidenten dat voorkomen is door effectieve risicocommunicatie is niet meetbaar.

“Het enkele feit dat een indicator wordt gehaald of niet gehaald, zegt nog heel weinig. Zijn de opkomsttijden niet op orde? Dat kan desondanks betekenen dat een goede prestatie is geleverd, omdat de diensten eerst de tijd namen om informatie in te winnen over de situatie op de plek van de ramp. Zijn ze wel op orde? Dat kan betekenen dat er desondanks geen goede prestatie is geleverd, omdat de diensten niet de tijd hebben genomen om zich te informeren.”
(WODC, *Inzicht in presterend vermogen veiligheidsregio's*, 2015)

Wisselwerking

De democratische legitimiteit van bovengemeentelijke samenwerkingsverbanden is een aandachtspunt. De Raad voor het openbaar bestuur adviseert actief in te zetten op de wisselwerking

³ Behalve de begroting, betreft het ook de bestuursrapportages en Jaarstukken.

tussen gemeenteraden en bovengemeentelijke samenwerkingsverbanden⁴. Alle betrokken actoren hebben daarin een rol; gemeenteraden, griffiers, colleges van B&W, en de bestuurlijke en ambtelijke leiding van de samenwerkingsverbanden. VrZW streeft ernaar de wisselwerking met gemeenteraden te versterken, door gemeenteraden regelmatig te informeren en meer (pro-actief) te betrekken bij belangrijke beleidsbeslissingen.

⁴ Raad voor het openbaar bestuur, *Wisselwerking. Naar een betere wisselwerking tussen gemeenteraden en de bovengemeentelijke samenwerking*, Den Haag: december 2015.

4. Slagvaardig organiseren van de uitvoeringsorganisatie

Dit hoofdstuk richt zich op Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland als uitvoeringsorganisatie die belast is met de uitvoering van alle taken die bij of krachtens de wet aan de veiligheidsregio zijn opgedragen (zie kader). Het betreft taken op de volgende terreinen:

*Quote + foto directeur VrZW:
onderstrepen belang
uitvoeringsorganisatie*

- Brandweezorg
- Geneeskundige hulpverlening
- Rampenbestrijding en crisisbeheersing
- Het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer

Brandweer Zaanstreek-Waterland maakt onderdeel uit van de uitvoeringsorganisatie.

De Directeur publieke gezondheid is verantwoordelijk voor de organisatie van de geneeskundige hulpverlening. GHOR Amsterdam-Amstelland, vanuit Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt ingehuurd voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening in Zaanstreek-Waterland.

De uitvoeringsorganisatie ondersteunt de gemeenten bij de voorbereiding op en uitvoering van taken op het gebied van bevolkingszorg.

Wet veiligheidsregio's, artikel 10

- a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;
- b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald;
- c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid*;
- d. het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- e. het instellen en in stand houden van een brandweer;
- f. het instellen en in stand houden van een GHOR;
- g. het voorzien in de meldkamerfunctie;
- h. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;
- i. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f, en g genoemde taken.

**Wet veiligheidsregio's, artikel 3*

1. Tot de brandweezorg behoort:
 - a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
 - b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

Ambitie: In de jaren 2017-2020 kunnen inwoners, instellingen en bedrijven in Zaanstreek-Waterland erop rekenen dat we onze kerntaken op orde hebben.

Daartoe:

- Verrichten we wettelijke taken op het gebied van Brandweezorg, Geneeskundige hulpverlening, Rampenbestrijding en crisisbeheersing en het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer.

De afgelopen jaren hebben we veel geïnvesteerd in onze kerntaken. Inmiddels kunnen we stellen dat we de basis voor een groot deel op orde hebben, zoals blijkt uit de Staat van de Rampenbestrijding en evaluaties van oefeningen en incidenten. Het op orde houden, en op

Paginavullend interview + foto Dirk v/d Broek of Deitmers Mode: onderstrepen dat hulpdiensten er zijn als het nodig is

orde krijgen van die onderdelen die voor verbetering vatbaar zijn vergt ook de komende jaren nog inspanning.

Bij de uitvoering van de kerntaken streven we naar de juiste balans tussen kwaliteit en beschikbare middelen (capaciteit en budget). De kwaliteit kan daarbij per product of dienst verschillen, met als ondergrens dat het op voldoende wettelijk en bestuurlijk geaccepteerd niveau moet liggen.

4.1 Multidisciplinaire voorbereiding op rampen en crises

Staat van de rampenbestrijding

Invoegen infographic?

De Inspectie Veiligheid & Justitie houdt toezicht op rampenbestrijding en crisisbeheersing. In de Staat van de Rampenbestrijding geeft de inspectie een (kwalitatieve) beoordeling van de veiligheidsregio's. De inspectie rapporteert over de volgende onderwerpen:

Onderdeel	Toelichting	Conclusie
Planvorming	De inspectie brengt in beeld: <ul style="list-style-type: none"> • of de veiligheidsregio beschikt over de wettelijk voorgeschreven plannen (risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan); • of de planvormingscyclus op orde; • in welke mate er samenhang tussen de plannen is. 	Basis op orde
Netwerk en samenwerking	De inspectie onderzoekt: <ul style="list-style-type: none"> • hoe de veiligheidsregio samenwerking met netwerkpartners vorm geeft; • hoe de veiligheidsregio gemeenten betreft; • hoe de veiligheidsregio samenwerkt met omliggende regio's. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking met netwerkpartners: basis op orde • Samenwerking met gemeenten: basis op orde • Interregionale samenwerking: op niveau
Operationele prestaties	De inspectie brengt de operationele prestaties in beeld.	<ul style="list-style-type: none"> • Kwantitatieve normen: basis op orde • Kwalitatieve normen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Alarmering andere functionarissen door de meldkamer: voor verbetering vatbaar ○ Taakuitvoering Calamiteitencoördinator: voor verbetering vatbaar ○ Taakuitvoering teams: Advisering aan het ROT: voor verbetering vatbaar ○ Taakuitvoering teams: Advisering aan het Beleidsteam: voor verbetering vatbaar ○ Taakuitvoering teams: Afstemming met netwerkpartners: basis op orde ○ Taakuitvoering teams: Sturing en coördinatie: basis op orde ○ Informatiemanagement: Besluitvorming gebaseerd op actueel beeld: basis op orde
Kwaliteit	De inspectie brengt in beeld hoe de veiligheidsregio invulling geeft aan kwaliteitszorg en	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteitszorgsysteem: voor verbetering vatbaar • Evalueren: op niveau

kwaliteitsverbetering.

- Inzicht in vakbekwaamheid: basis op orde

Netwerk en samenwerking

Zoals in paragraaf 2.2 geconstateerd vereist slagvaardige risico- en crisisbeheersing samenwerking met partners in de vitale infrastructuur, aangrenzende veiligheidsregio's en het Rijk. De komende jaren willen we met name de samenwerking op het gebied van informatiemanagement versterken. Dit houdt in afspraken maken met partijen die afhankelijk zijn van onze informatie voor hun eigen bedrijfsprocessen én afspraken maken over hoe contacten lopen en informatie aangeleverd wordt bij een (dreigend) incident.

Kwaliteit

De komende jaren investeren we verder in de vakbekwaamheid van functionarissen met een functie in de crisisbestrijdingsorganisatie. Leidend hierbij zijn de veranderende processen rond informatiegestuurd werken. Hierbij zoeken we nadrukkelijk de samenwerking binnen NoordWest4. In eerste instantie richten we ons op de informatiemanagers, de operationeel leiders en de communicatiemedewerkers. We ontwikkelen een apart oefen- en opleidingsprogramma. De informatiemanagers, de operationeel leiders en de communicatiemedewerkers ontwikkelen zich zo tot een aparte kolom binnen de crisisbestrijdingsorganisatie: de multidisciplinaire kolom. We proberen een eenduidige structuur aan te brengen in onze crisisbestrijdingsorganisatie. Hierdoor wordt het voor crisispartners eenvoudiger om aan te sluiten op onze processen en structuren.

Bij investeren in vakbekwaamheid hoort ook een gedegen registratie om de kwaliteit van onze functionarissen te borgen. Daarnaast ontwikkelen we onze evaluatiesystematiek door. Met als doel het verhogen van het leerrendement in praktijk (bij incidenten) en in de oefenomgeving. Door het evalueren cyclisch in te richten worden aandachtspunten gestructureerd opgepakt. Aandachtspunten uit evaluaties worden geregistreerd, en vervolgens uitgewerkt in afspraken en beleid. En verwerkt in opleidingen, trainingen en oefeningen.

Operationele prestaties

Het multidisciplinaire opleiden, trainen en oefenen (MOTO) richten we de komende jaren op onze crisispartners. Van onze crisispartners verwachten we dat ze vakbekwame functionarissen leveren. Vervolgens zorgen we door middel van MOTO dat ze bekend zijn met de structuur waarbinnen geacteerd wordt tijdens incidenten en crisis. In het meerjarenbeleidsplan MOTO 2017-2020 en de daaruit volgende jaarplannen wordt nader uitgewerkt hoe we dit gaan bereiken.

We benutten de jaarlijkse systeemtest om te monitoren hoe de operationele organisatie er voor staat.

4.2 Brandweer in beweging

De doelstelling voor de brandweerkolom in de komende periode is 'minder brand, minder schade en minder slachtoffers'. De brandweer probeert dit te bereiken door:

- een mix van goed opgeleide en geoefende mensen;
- een vernieuwende aanpak op gebied van risicobeheersing;
- de repressieve slagkracht effectief en efficiënt te benutten; en
- te innoveren op het gebied van incidentbestrijding.

Dit samen met een fijnmazig netwerk van brandweerposten, betrokken medewerkers (beroeps en vrijwillig) en binnen maatschappelijk verantwoorde financiële kaders. Al met al zet de brandweer in op een efficiënte, slagvaardige en effectieve organisatie met oog voor veiligheid, vrijwilligheid en vakmanschap.

Vakbekwaamheid en Kennis

Op het gebied van vakbekwaamheid en incidentbestrijding worden repressieve medewerkers opgeleid om op een veilige en verantwoorde manier te kunnen uitrukken. Daarnaast zetten we in op de vorming van één opleidingsinstituut voor brandweeropleidingen voor de veiligheidsregio's Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland (NoordWest4). Met als doel kwalitatief goede opleidingen, waarbij diversiteit geboden wordt in aanbod, locatie én opleidingsmoment. Eén opleidingsinstituut dat zorgt dat continu geleerd wordt, waarbij de cultuur gericht is op het versterken van het lerend vermogen.

Incidentbestrijding

De uitvoering van het bestuursbesluit (d.d. 4 december 2015) omtrent het regionale dekkingsplan zal er toe leiden dat we per 1 januari 2018 over een toekomstbestendige brandweerorganisatie beschikken, waarbij kwaliteits- en doelmatigheidswinst is behaald. De brandweer zet in op werken met 'Uitrukken op Maat'; waarbij de aard van het incident bepaalt wat er nodig is aan menskracht en materiaal – vraaggericht in plaats van aanbodgericht. Dit vraagt vakmanschap, innovatie en lerend vermogen. Daarnaast vergt het een cultuurverandering en andere wijze van werken waarbij de veiligheid van burgers en personeel voorop staat.

Risicobeheersing

Een belangrijke ontwikkeling de komende periode is de invoering van alle regelgeving omtrent de Omgevingswet (voorzien in januari 2019). Nog onduidelijk is welke consequenties hieruit voortvloeien. Met de nieuwe wet- en regelgeving wordt private kwaliteitsborging (voor het bouwen) mogelijk gemaakt worden. Hierdoor verschuift naar verwachting de rol van de veiligheidsregio van advisering naar toetsing. Mogelijk dat de veiligheidsregio in de toekomst alleen nog een adviserende rol heeft bij de bouw van zeer complexe en risicovolle objecten (onder andere bij ziekenhuizen en gevangenissen). Zodra meer duidelijk is over de consequenties van de invoering wordt dit meegenomen in onze begroting.

De komende jaren geven we een stevige impuls aan brandveilig leven. Het brandveiligheidsbewustzijn en het verantwoordelijkheidsgevoel voor de eigen brandveiligheid wordt vergroot. Ook willen we dat het risico op brand als gevolg van menselijk handelen verkleind wordt, en dat kennis en vaardigheden over adequaat handelen in geval van brand vergroot worden. Met een groot deel van onze niet-wettelijke adviesfunctie wordt hier invulling aan gegeven.

We vervullen naast de wettelijke taken zoals genoemd in de Wet veiligheidsregio's ook een wettelijke adviestaak in het kader van het Brzo'99⁵, externe veiligheid en ontplofbare stoffen. We streven hierbij naar vroegtijdige betrokkenheid, omdat dat de meeste veiligheidswinst oplevert.

Een belangrijke landelijke ontwikkeling binnen de brandweer is het project RemBrand. Aanleiding voor het project is dat onevenredig veel belang gehecht wordt aan de (objectgebonden) opkomsttijden, terwijl dat zeker niet het enige is wat telt bij brandveiligheid. Daarom moet een betere balans komen in de benadering van brandveiligheid, waarbij inwoners, instellingen, bedrijven en vele andere organisaties aan 'de voorkant' van de veiligheidsketen een prominente rol spelen.

Jeugdbrandweer

De jeugdbrandweer is dé kweekvijver voor de brandweer. De jeugdbrandweer is een volwaardig onderdeel van de brandweerorganisatie. Uit cijfers blijkt immers dat er een grote doorstroom is vanuit de jeugdbrandweer naar de 'volwassen' brandweer. Op dit moment is er in Purmerend en in Zaanstad een jeugdbrandweerkorps. De bedoeling is om binnen de regio een derde jeugdbrandweerkorps op te richten. Op deze wijze kunnen we dichtbij het ouderlijk huis een plek aanbieden waar jongeren een eerste stap kunnen zetten in een brandweercarrière.

4.3 GHOR: Herijking rol en prioriteiten

De GHOR herijkt haar rol en prioriteiten. Aanleiding hiervoor zijn evaluaties van incidenten en een andere invulling van verantwoordelijkheden tussen de GHOR en zorginstellingen. Op hoofdlijnen staan de volgende onderwerpen de komende jaren centraal:

Herijking rol in de witte keten

We hebben een coördinerende rol bij de acute zorg en publieke gezondheid tijdens rampen en crises. We vormen de verbindende schakel tussen de witte/geneeskundige keten en de algemene keten. Op dit moment verkennen we in overleg met zorginstellingen hoe we deze rol in de toekomst in gaan vullen. Zorginstellingen hebben immers hun eigen verantwoordelijkheden en beslissingsbevoegdheid.

Daarnaast hebben we een ondersteunende rol als een zorginstelling problemen heeft bij het borgen van de eigen continuïteit. In eerste instantie zijn zorginstellingen wettelijk verplicht de continuïteit

⁵ Besluit risico's en zware ongevallen

onder alle omstandigheden te waarborgen. Hoe we de ondersteunende rol in kunnen vullen is ook onderwerp van herijking.

Belangrijke thema's de komende jaren binnen de witte keten zijn:

- Het monodisciplinair evalueren van inzetten – samen met partners als ziekenhuizen, Regionale Ambulance Voorziening en GGD.
- Bovenregionale afstemming, onder andere in het Regionale Overleg Acute Zorg – waarin traumacentra (VUmc en AMC), ziekenhuizen en meerdere GHOR-regio's participeren.
- Informatieuitwisseling binnen de witte kolom. De eerste stappen worden gezet voor de invoering van een netcentrisch systeem voor de witte kolom.
- Voorbereiding op terrorismegevolgbestrijding, en dan met name op de aspecten voor de Acute Zorg: grote aantallen slachtoffers, aard van de verwondingen, inzet van het Grootschalig Geneeskundige Bijstand, bovenregionale (of zelfs internationale) opvang en slachtofferregistratie door de ziekenhuizen.

Infectieziektebestrijding

Infectieziektebestrijding is een actueel thema dat ook bestuurlijk veel aandacht heeft. Het voorkomen of beperken van een uitbraak, en daarmee het voorkomen van een crisis speelt een belangrijke rol. GHOR en GGD zijn hier beide nauw bij betrokken. De komende jaren versterken we de infectieziektebestrijding.

4.4 Landelijke Meldkamerorganisatie – Meldkamer Noord-Holland

De meldkamers Kennemerland, Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland en de meldkamer van de KMar op Schiphol gaan medio 2018 samen. De locatie Zijlweg te Haarlem is daarvoor landelijk aangewezen. De besturen hechten eraan de samenvoeging zo snel mogelijk te realiseren, omdat op die manier het best kan worden voorzien in een efficiënt en adequaat functionerende meldkamer in Noord-Holland, ten behoeve van de overdracht aan de Landelijke Meldkamerorganisatie in 2020.

Naast de opbouw van de nieuwe meldkamer in Haarlem, heeft ook zorgvuldige ontvlechting van de meldkamers uit de bestaande organisaties prioriteit. Daarbij moet tijdens de opbouw en ontvlechting 'de winkel open blijven', oftewel de burger mag hier niets van merken. Aandachtspunt daarbij is de positie van de meldkamer ambulancezorg voor Zaanstreek-Waterland. Momenteel vult Ambulance Amsterdam vanuit de meldkamer Amsterdam-Amstelland de meldkamer ambulancezorg voor Zaanstreek-Waterland in. Als gevolg van de LMO moet de meldkamer ambulancezorg Zaanstreek-Waterland ontvlochten worden uit de meldkamer Amsterdam-Amstelland, en samen met de overige meldkamers samengevoegd worden in Haarlem.

De vorming van de LMO heeft mogelijk ook consequenties voor de organisatie van de monodisciplinaire en multidisciplinaire werkprocessen binnen de moederorganisaties. De vorming van de LMO biedt echter ook mogelijkheden om de samenwerking tussen Zaanstreek-Waterland, Noord-Holland Noord en Kennemerland te versterken.

5. Ondersteunende agenda

Het realiseren van de ambities in dit beleidsplan gaat niet vanzelf. Als samenwerkingsverband en uitvoeringsorganisatie vragen wij veel van elkaar en onze mensen. Dit hoofdstuk richt zich uitsluitend op de uitvoeringsorganisatie. Het realiseren van de ambities vraagt gerichte sturing en aandacht op het gebied van personeel, financiën en informatiemanagement. Als onderdeel van de ondersteunende agenda werken we – separaat van dit beleidsplan – aan de doorontwikkeling van de organisatie. Een doorontwikkeling die moet leiden tot een toekomstbestendige organisatie die ook op langere termijn in staat is uitvoering te geven aan de gekozen beleidsdoelen.

Personeel

Onze medewerkers zijn mensen met hart voor de (veiligheids-)zaak. Zij zetten zich 24/7 in voor de veiligheid van de medeburger. Soms al tientallen jaren. Wij hebben goed zicht op het welbevinden van onze medewerkers, bijvoorbeeld door het uitvoeren van *periodiek medewerkersonderzoek*. We geven hier gerichte aandacht aan, en sturing op.

Als organisatie willen wij in verbinding staan met de inwoners, instellingen en bedrijven in Zaanstreek-Waterland, maar ook met onze eigen medewerkers. We bieden hen ruimte voor het nemen van verantwoordelijkheid en sturen gericht op de kwaliteit van resultaten. We spreken elkaar aan wanneer zaken niet lopen zoals gewenst, maar staan ook stil bij de goede momenten.

We vinden het belangrijk dat ons personeelsbestand ook in de toekomst goed blijft aansluiten op onze doelstellingen. Door *strategische personeelsplanning* hebben wij goed zicht op de kwantitatieve ontwikkeling van dit personeelsbestand. Via onze leidinggevenden houden we zicht op de kwaliteit ervan. Het doordenken en analyseren van toekomstige ontwikkelingen vertalen wij naar eigentijds en solide personeelsbeleid.

Financiën

Als overheidsorganisatie hebben wij de ambitie zo efficiënt mogelijk te werken om zoveel mogelijk kwaliteit te realiseren tegen beperkte kosten. Nieuwe ambities moeten in principe gefinancierd worden vanuit de bestaande middelen. Om dit meerjarig te realiseren hebben wij veel aandacht voor de *inrichting van onze processen*, helemaal waar die raken aan de processen van partnerorganisaties. Indien er sprake is van nieuw beleid of een wezenlijke beleidswijziging waaruit extra financiële verplichtingen voortvloeien, wordt dit uiteraard bestuurlijk voorgelegd.

Vanuit het perspectief van *kwaliteitsmanagement* zijn we voortdurend op zoek naar mogelijkheden om ons zelf te verbeteren. Daarom vergelijken wij ons periodiek met andere veiligheidsregio's. Dat doen we op basis van de Staat van de Rampenbestrijding en het periodiek uitvoeren van *benchmarkonderzoek*. Op basis van het benchmarkonderzoek zijn wij voortdurend op zoek naar mogelijkheden om kosten te besparen. Om meer van andere regio's te leren doen wij mee aan het zogenaamde *visitatietraject* waarin veiligheidsregio's elkaar bezoeken en bevragen.

Informatie

Naast mensen en (financiële) middelen is informatie een steeds crucialer factor om de ambities te realiseren. Het tijdig beschikbaar hebben van de juiste informatie op de juiste plaats is steeds meer van belang, mede door de maatschappelijke ontwikkelingen op dit gebied. Het meer toekomstgericht inrichten van processen in lijn met het toegenomen belang van het datagestuurde en ondersteunend werken is dan ook een belangrijk aandachtspunt.

De ambities van de verschillende onderdelen op het gebied van *informatiemanagement* zijn weergegeven in een beleidsplan dat daarmee richting geeft aan de lange termijn agenda die op dit terrein wordt gevolgd. We kiezen nadrukkelijk voor informatievoorziening die past bij de schaal en context van onze regio, effectief en doelmatig. We willen in de ontwikkeling van informatievoorziening een 'slimme volger' zijn. Dat houdt in: elders beproefde oplossingen hergebruiken waar mogelijk en passend, en de samenwerking opzoeken (landelijk en in NoordWest4-verband) waar dat potentieel meerwaarde heeft.

6. Tot slot

Wat doet Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland?

Wij:

- 1. Verrichten wettelijke taken op het gebied van Brandweezorg, Geneeskundige hulpverlening, Rampenbestrijding en crisisbeheersing en het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer.*
- 2. Bereiden inwoners, instellingen en bedrijven voor op hun rol in het beperken van risico's en beheersen (van de effecten) van crises.*
- 3. Werken samen met andere veiligheidsregio's en partners in de vitale infrastructuur ten behoeve van slagvaardige risico- en crisisbeheersing.*

Inwoners, instellingen en bedrijven in Zaanstreek-Waterland kunnen ook in de periode 2017-2020 op ons rekenen, als zij onze hulp nodig hebben. Maar het beperken van risico's en voorkomen van incidenten is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van inwoners, instellingen en bedrijven zelf. De komende jaren stimuleren en faciliteren wij inwoners, instellingen en bedrijven om deze rol in te vullen. Dat doen we door middel van effectieve risicocommunicatie, het versterken van zelfredzaamheid, invoering van risicogericht werken, (ver)binding te houden met de gemeenten in Zaanstreek-Waterland én het vergroten van burgerparticipatie.

Daarnaast werken we samen met andere veiligheidsregio's en partners in de vitale infrastructuur om de continuïteit van de samenleving te waarborgen, als het dan toch misgaat. Dat doen we door te investeren in onze relatie met omliggende veiligheidsregio's en partners in de vitale infrastructuur.

Samen zorgen we de komende jaren voor een veilig Zaanstreek-Waterland. Samen voor veilig!

Stempel 'Samen voor

Bijlage | Wettelijke bepalingen

Wet veiligheidsregio's, art. 14, lid 2

Het beleidsplan omvat in ieder geval:

- a. een beschrijving van de beoogde operationele prestaties van de diensten en organisaties van de veiligheidsregio, en van de politie, alsmede van de gemeenten in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- b. een uitwerking, met inachtneming van de omstandigheden in de betrokken veiligheidsregio, van door Onze Minister vastgestelde landelijke doelstellingen als bedoeld in artikel 37;
- c. een informatieparagraaf waarin een beschrijving wordt gegeven van de informatievoorziening binnen en tussen de onder a bedoelde diensten en organisaties;
- d. een oefenbeleidsplan;
- e. een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie, bedoeld in artikel 10, onder b;
- f. de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de aanwezigheid van brandweerposten in de gemeenten alsmede de overige voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen.

a. Beschrijving operationele prestaties

Onze beoogde operationele prestaties vloeien grotendeels voort uit het Besluit veiligheidsregio's en de scenario's uit het risicoprofiel van de regio. Deze prestaties zijn opgedeeld in de processen melding en alarmering, opschaling, leiding en coördinatie en informatiemanagement.

Het regionaal crisisplan (RCP) beschrijft de inrichting van de regionale multidisciplinaire crisisorganisatie. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de organisatie in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn vastgelegd. De organisatie is generiek en past zich aan de aard en omvang van het incident aan. Operationele eenheden worden flexibel naar behoefte ingezet door middel van het multidisciplinair knoppenmodel.

Kritieke prestatie indicatoren

Bestrijden van brand en emissie van gevaarlijke stoffen:

- Aantal meldingen.
- Aantal alarmeringen (tov meldingen).
- Aantal afgevangen meldingen (tov meldingen).
- Verwerkingstijd meldkamer brandweer (prio 1-meldingen gebouwbrand).
- Aantal ongewenste en onechte meldingen.
- Uitrukken die voldoen aan normtijden.
- Dekkingspercentage.
- Aantal slachtoffers.
- Bezetting tankautospuut.

- Opkomsttijden sleutelfunctionarissen brandweer.
- Opkomsttijden sleutelfunctionarissen en teams GHOR bij GRIP-incidenten.
- Opkomsttijden piket Bevolkingszorg bij GRIP-incidenten.

Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1⁶ beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:

- een eerste commando plaats incident binnen dertig minuten.
- de leidinggevendenden binnen een regionaal operationeel team binnen vijfenvierzig minuten, met uitzondering van de leidinggevende van de sectie Informatiemanagement die binnen dertig minuten begint.
- de voorlichtingsfunctionaris regionaal operationeel team binnen dertig minuten.
- de sectie informatiemanagement van een regionaal operationeel team binnen veertig minuten.
- de overige secties van een regionaal operationeel team binnen zestig minuten.

⁶ Toetsingskader Staat van de Rampenbestrijding, Inspectie Veiligheid en Justitie, 2013.

- een stafsectie Bevolkingszorg binnen zestig minuten, met uitzondering van de functionaris die met de coördinatie van de voorlichting is belast en die binnen dertig minuten begint.
- een gemeentelijk beleidsteam binnen zestig minuten vanaf het moment dat de burgemeester het beleidsteam bijeen heeft geroepen.

b. Uitwerking landelijke doelstellingen

Tot op heden heeft de minister van Veiligheid & Justitie geen landelijke doelstellingen geformuleerd. De vorming van de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) en de Strategische agenda versterking veiligheidsregio's – specifiek de gezamenlijke projecten van het Veiligheidsberaad met het ministerie van Veiligheid & Justitie – zijn wel op te vatten als landelijke doelstellingen. (zie hoofdstuk 1 en paragraaf 4.4)

c. Informatieparagraaf

Ontwikkelplan Netcentrische crisisbeheersing VrZW 2016-2020⁷

Om de informatievoorziening tijdens crisis en rampen verder te optimaliseren is een ontwikkelplan Netcentrische crisisbeheersing VrZW 2016-2020 opgesteld. Het doel van het plan is om de komende jaren richting te geven aan de doorontwikkeling van de netcentrische crisisbeheersing binnen VrZW in samenwerking met de (crisis) partners.

Onder netcentrische crisisbeheersing wordt verstaan 'een werkwijze waarbij over het delen van informatie heldere afspraken worden gemaakt zodat de besluitvorming onder (crisis)omstandigheden altijd gebaseerd is op een actueel en consistent situatiebeeld'.

Doelstellingen

De volgende doelstellingen worden middels het ontwikkelplan gerealiseerd:

- De informatieorganisatie draagt bij aan een verhoogde kwaliteit van de besluitvorming in de crisisteams.
- Bestrijding van incidenten waarbij een crisispartner betrokken is, wordt efficiënter door met hen van te voren afspraken te maken over informatie uitwisseling en netcentrisch samen te werken.
- Bestrijding van interregionale incidenten wordt effectiever door uniformering van werkwijzen, procedures en kwaliteitscriteria in NW-4 verband waarmee tevens uitwisseling van IM-functionarissen mogelijk gemaakt wordt.
- De informatieorganisatie binnen de crisisbeheersing en rampenbestrijding wordt verder geoptimaliseerd door de organisatie efficiënt in te richten, netcentrische werkwijze te optimaliseren en de kwaliteit van de beeldvorming te verrijken.
- De crisisteams krijgen een versterkte en kwalitatief hoogwaardigere informatiepositie doordat de voorbereiding op crisisbeheersing en rampenbestrijding informatiegestuurd georganiseerd wordt.

Uitgangspunten

Om de doelstellingen te kunnen realiseren zijn de volgende uitgangspunten randvoorwaardelijk:

1. Netcentrisch werken is geïmplementeerd binnen alle mono- en multidisciplinaire kolommen van de hoofdstructuur van VrZW waarbij de IM-organisatie⁸ ingericht wordt conform het Regionaal Crisisplan VrZW.
2. De voorbereiding op rampen en crisis (risicobeheersing, incidentbestrijding en (multi) planvorming) wordt risicogericht – en informatiegestuurd ingericht.
3. De kolommen en de ketenpartners blijven zelf verantwoordelijk voor (de borging van) het proces netcentrisch werken en de wijze waarop aan de kwaliteitsverbetering wordt vorm gegeven.
4. VrZW is op het gebied van netcentrische crisisbeheersing gericht op het samenwerken met de omliggende veiligheidsregio's (NoordWest4) en de crisispartners.
5. VrZW voert regie en neemt initiatief om de partners (intern en/of extern) bij elkaar te brengen.
6. Landelijke (kwaliteit) standaarden worden gebruikt voor de inrichting van het mono- en multidisciplinaire IM-proces, zoals de landelijk vastgestelde werkwijze 'netcentrisch werken' en de Veiligheidsregio Referentie Architectuur (VeRA).

⁷ Vastgesteld in de Veiligheidsdirectie Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 22 april 2016.

⁸ IM-organisatie: Informatiemanagement-organisatie.

7. De focus van netcentrische crisisbeheersing is primair gericht op de werkwijze 'netcentrisch werken': De techniek is daarop volgend.
8. Crisispartners worden conform de landelijke 'handreiking aansluiten crisispartners' aangesloten op de netcentrische werkwijze van VrZW, waarbij gebruik gemaakt wordt van de landelijke en regionale standaarden.

Ontwikkelthema's

Aan de hand van de doelstellingen zijn de volgende ontwikkelthema's benoemd:

1. Lerende organisatie

- 1.1. Versterking kwaliteit IM-functionarissen
- 1.2. Slagvaardig en efficiënte inrichting IM-organisatie
- 1.3. Versterking samenwerking processen Leiding & Coördinatie en Informatiemanagement

2. Van binnen naar buiten gericht

- 2.1. Netcentrisch samenwerken met crisispartners
- 2.2. Veiligheidsinformatie Centrum (VIC) Noordzeekanaalgebied
- 2.3. Efficiëntere inzet van beschikbare interregionale kennis, ervaring en middelen
- 2.4. Anticipatie komst Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)

3. Informatiegestuurd werken

- 3.1. Modernisering netcentrische werkwijze VrZW
- 3.2. Verrijken beeldvorming in crisisteam
- 3.3. Preparatie informatie in LCMS

d. Oefenbeleidsplan

Separaat van dit beleidsplan wordt een meerjarenbeleidsplan MOTO (multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen) 2017-2020 opgesteld. In paragraaf 4.1 (Multidisciplinaire voorbereiding op rampen en crises) staat beschreven waar het plan zich op richt. Het meerjarenbeleidsplan MOTO richt zich op het verkleinen of wegnemen van geconstateerde aandachtspunten in evaluaties van oefeningen en incidenten.

e. Beschrijving niet-wettelijke adviesfunctie

De gemeente is het bevoegd gezag ten aanzien van de vergunningverlening op het gebied van de WABO⁹ en de lokale verordeningen. De gemeente vraagt VrZW om advies op het gebied van brandveiligheid. Voor VrZW is deze advisering daarom een niet-wettelijke adviestaak. Op dit moment vinden de niet-wettelijke adviestaken plaats zoals hieronder weergegeven. Naast de niet-wettelijke adviestaak vindt er, onder andere, ook toezicht plaats.

Projecten die multidisciplinair worden uitgevoerd, zijn projecten op het gebied van brandveilig leven, Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO), evenementenveiligheid en de pilot meerlaagsveiligheid Marken.

Adviestaken

- Vooroverleg ruimtelijke ontwikkeling
- Advies omgevingsvergunning bouw
- Advies omgevingsvergunning milieu
- Aanvraag gebruiksvergunning/ gebruiksmelding
- Advies bestaande bouw
- Advies APV
- Advies Brandbeveiligingsverordening
- Ontheffing route gevaarlijke stoffen

Toezichttaken

- Toezicht omgevingsvergunning bouw
- Toezicht omgevingsvergunning milieu

⁹ WABO: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De WABO is de basis voor een groot deel van de vergunningen in het domein van de fysieke leefomgeving.

- Toezicht gebruiksvergunning/ gebruiksmelding
- Toezicht bestaande bouw
- Ondersteuning handhaving
- Toezicht horeca/ APV
- Toezicht Brandbeveiligingsverordening/ AmvB

Multidisciplinaire activiteiten

- Brandveilig leven
- Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)
- Evenementenveiligheid
- Projecten op het gebied van het thema 'zorg en veiligheid'
- Impuls omgevingsveiligheid (interregionale uitvoering)

Overige taken

- Klachtenafhandeling
- Voorlichting

Niet wettelijke taken

Op verzoek van het Algemeen Bestuur (d.d. 9 december 2016) wordt in onderstaand kader een overzicht gegeven van de niet wettelijke taken. Deze taken worden tegen een kostendekkende vergoeding uitgevoerd.

Niet wettelijke taken

Exploitatie oefengebouw
Training en opleiding derden
Werkzaamheden ademlucht
Stalling voertuigen (o.a. ambulance)
Verhuur kantoor- en lesruimte
Afhijzing niet-spoed
Landelijk Team Forensische Opsporing (LTFO)

f. Dekkingsplan brandweer

De voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de aanwezigheid van brandweerposten in de gemeenten alsmede de overige voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen staan beschreven in Regionaal Repressief Dekkingsplan 2016-2020, Betrouwbare en betaalbare brandweertzorg op maat (vastgesteld in het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 4 december 2015).